

ЛЕГЕНДАРНИЙ ДЕТЕКТИВ, ЗАПЛУТАНІ
СПРАВИ, НЕБЕЗПЕЧНІ ЗЛОЧИНЦІ

Ерколь Пуаро береться за чергове розслідування. Проте цього разу випадок здається детективу надзвичайно банальним: в англійському містечку помирає дехто місіс Феррас, заможна вдовиця. Містяни вважають, що це самогубство, доки не знаходять убитим Роджера Екройда — вдівця, який збирався одружитися з місіс Феррас. Справа набуває цікавого повороту. Під підозрою опиняється майже все оточення жертв. Та найбільше мотивів для вбивства має Ральф Пейтон — спадкоємець убитого Роджера, що буквально «загруз» у боргах... Звичайне розслідування перетворюється на складну головоломку, сповнену таємниць і загадок. Убивцею може виявитися будь-хто...

www.agathachristie.com

ISBN серії

ISBN 978-617-12-6900-2

9 786171 269002

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-6871-5

9 786171 268715

АГАТА КРІСТІ

РОДЖЕРА ЕКРОЙДА

УБИВСТВО

Agatha Christie®

АГАТА
КРІСТІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

УБИВСТВО
РОДЖЕРА
ЕКРОЙДА

Agatha Christie[®]

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

AGATHA CHRISTIE

THE MURDER
OF ROGER
ACKROYD

A Novel

HARPER

АГАТА КРИСТІ

УБИВСТВО
РОДЖЕРА
ЕКРОЙДА

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
К82

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Christie A. The Murder of Roger Ackroyd: A Novel /
Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2010. — 368 p.
www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Надії Хаєцької*

Дизайнер обкладинки *Євген Вдовиченко*

AGATHA CHRISTIE, POI-
ROT and the Agatha Christie
Signature are registered tra-
de marks of Agatha Christie
Limited in the UK and else-
where. All rights reserved.

The Murder of Roger Ack-
royd © 1926 Agatha Christie
Limited. All rights reserved

Translation entitled «Убив-
ство Роджера Екройда»
© 2018 Agatha Christie Limi-
ted. All rights reserved

ISBN 978-617-12-6871-5
ISBN 978-617-12-6900-2 (серія)
ISBN 978-0-00-714134-0 (англ.)

- © Hemiro Ltd, видання укра-
їнською мовою, 2019
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», худож-
не оформлення, 2019

Агату Крісті в усьому світі знають як королеву детективу. Близько мільярда примірників її творів продано англійською мовою, ще один мільярд — у перекладі ста іноземними мовами. Вона — найпопулярніший автор усіх часів. За кількістю перевидань її книги поступаються лише Біблії та творам Шекспіра. Її перу належать вісімдесят детективних романів і збірок оповідань, дев'ятнадцять п'єс і шість романів, написаних під псевдонімом Мері Вестмейкот.

Перший роман Агати Крісті — «Таємнича пригода в Стайлзі» — написано наприкінці Першої світової війни, у якій письменниця брала участь у складі волонтерського медичного загону. У цьому романі вона створила образ Еркюля Пуаро — маленького бельгійського детектива, якому судилося стати найзнаменитішим героєм літератури детективного жанру після Шерлока Голмса. Цей роман було опубліковано у видавництві «Бодлі-Гед» 1920 року.

Після цього Агата Крісті щороку випускала по книжці, а 1926 року — шедевр «Убивство Роджера Екройда». То була її перша книга у видавництві «Колінз», що започаткувала їхню плідну й ефективну співпрацю, яка тривала п'ятдесят років і породила сімдесят книг. «Убивство Роджера Екройда» — це також перша книга Агати Крісті, яку було інсценовано — за назвою «Алібі» — й успішно поставлено на сцені одного з лондонських театрів Вест-Енду.

«Пастка на мишей» — найславетніша п'єса письменниці — була вперше поставлена 1952 р. і не сходить зі сцени протягом найтривалішого в історії театральних вистав часу.

У 1971 р. Агата Крісті отримала титул Дами Британської Імперії. Померла 1976 р., і кілька її творів вийшли друком посмертно. Найуспішніший бестселер письменниці — «Сонне вбивство» — з'явився друком дещо згодом, того ж таки року, після чого вийшли її автобіографія та збірка оповідань «Останні справи міс Марпл», «Пригода в затоці Поленза» й «Доки триває світло». У 1998 р. «Чорна кава» стала першою з п'єс Агати Крісті, на сюжеті якої інший автор, Чарлз Осборн, вибудував свій роман.

*Пункі,
якій до вподоби традиційні детективні історії,
вбивство, дізнання та підозра,
що падає на всіх по черзі!*

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Доктор Шеппард

Місіс Феррас померла вночі четверга із шістнадцятого на сімнадцяте вересня. По мене послали о восьмій годині ранку п'ятниці сімнадцятого. Мені нічого не вдалося удіяти: вона померла за кілька годин до мого приходу.

Минуло лише кілька хвилин по дев'ятій, а я вже повернувся додому. Відімкнув вхідні двері та навмисно трохи загаявся в холі, вішаючи капелюх і легке пальто, завбачливо одягнуте, щоб захиститися від світанкового холоду ранньої осені. Насправді я був дуже засмученим і схвильованим. Визнаю, тоді я ще не міг передбачити подій подальших кількох тижнів. І навіть не намагався цього зробити. Однак інтуїція нашіптувала мені, що попереду неспокійні часи.

З ідальні, по лівий бік від мене, було чути дзенькіт чайних чашок і сухе покашлювання моєї сестри Керолайн.

— Джеймсе, то ти? — гукнула вона.

Дивне запитання, кому б то ще бути. Відверто кажучи, саме через сестру я й затримався у холі. Девіз родини мангустів, як писав Кіплінг, це: «Піди та дізнайся». Якщо Керолайн колись вирішить мати герб, я безумовно пораджу їй зобразити мангуста, що стоїть на задніх лапах. Першу частину гасла можна було би пропустити: Керолайн спроможна дізнатися що завгодно, спокійно сидячи вдома. Я не знаю, як їй це вдається, але це так. Підозрюю, що її розвідка — то прислуга й торговці. Коли Керолайн

виходить, вона не збирає новини, а поширює їх. І на цьому вона таки знається.

Власне, саме така її особливість і була причиною моїх нападів тривоги. Хай що я зараз не розповів би Керолайн про смерть місіс Феррас, за півгодини про це знатиме все село. Як фахівець я, звісно, намагаюся остерігатись. Ось чому звук завжди приховувати від сестри всю можливу інформацію. Зазвичай їй однаково все стає відомо, проте я отримую моральне задоволення від усвідомлення, що то не моя провина.

Чоловік місіс Феррас помер трохи більше як рік тому, а Керолайн невтомно стверджує (без будь-яких на те підстав), що його отруїла дружина.

Вона ігнорує мої незмінні заперечення, що містер Феррас помер від гострого гастриту, якому посприяло хронічне зловживання алкогольними напоями. Симптоми гастриту й отруєння миш'яком — тут я погоджуюся — дуже схожі, але Керолайн вибудовує свої звинувачення на зовсім інших припущеннях.

— Лише подивися на неї, — постійно чую від сестри.

Місіс Феррас, попри не першу молодість, була дуже привабливою жінкою, завжди одягненою, хоч і невігядливо, проте зі смаком. Утім, багато жінок купують одяг у Парижі, та не обов'язково через це отруюють своїх чоловіків.

Нерішуче стоячи в холі з такими думками в голові, я знову почув голос Керолайн — цього разу із різкішими нотками:

— Джеймсе, що ти там робиш? Чому не йдеш снідати?

— Саме йду, любя, — покvapливо озвався я. — Вішав пальто.

— За цей час ти міг би з десяток пальт повісити.

Її правда. Міг би.

Увійшовши до їдальні, я звично чмокнув Керолайн у щічку та взявся снідати беконем із яйцями. Бекон уже охолов.

— У тебе був ранній виклик, — зауважила Керолайн.

— Так, — відповів я. — У «Королівську галявину». Місіс Феррас.

— Знаю, — мовила сестра.

— Звідки знаєш?

— Мені сказала Енні.

Енні — покоївка. Мила дівчина, але не виправна балакуха.

Запала тиша. Я продовжував їсти бекон з яйцями. Кінчик довгого й тонкого сестриноного носа аж сіпався, як завжди бувало, коли щось її цікавило чи хвилювало.

— Ну? — запитала вона.

— Прикрий випадок. Нічого не вдієш. Вочевидь, вона померла вві сні.

— Знаю, — повторила сестра.

Цього разу я роздратувався.

— Ти не можеш знати, — вихопилося в мене. — Я й сам не знав, коли дістався туди, а я ще нікому не говорив. Коли ця дівчина, Енні, знає, то вона, певне, провидиця.

— Мені сказала не Енні, а молочник. Він почув це від куховарки Феррас.

Як я вже згадував, Керолайн, аби щось дізнатися, не треба навіть виходити. Вона сидить удома, а новини плинуть до неї самі.

— Від чого вона померла? — продовжувала сестра. — Серцева недостатність?

— А цього молочник не сказав? — саркастично поцікавився я.

Не варто марнувати сарказм на Керолайн: вона все сприймає серйозно та належно відповідає.

— Він не знав, — пояснила вона.

Зрештою, Керолайн таки довідається. Краще почути від мене.

— Смерть від передозування вероналом. Останнім часом вона пила його від безсоння. Мабуть, випила завелику дозу.

— Нісенітниця, — негайно видала Керолайн. — Вона зробила це навмисне. І не супереч мені!

Цікаво, що коли ви таємно переконані в дечому, проте не хочете цього визнати, то починаєте люто заперечувати, почувши це від когось іншого. Я відразу ж обурився.

— Ти знову за своє, — дорікнув я. — Квапишся ляпнути ні сіло ні впало. З якого це дива місіс Феррас вирішила покінчити життя самогубством? Удова, ще доволі молода, заможна, при доброму здоров'ї. Живи і насолоджуйся. Безглуздя якесь.

— Зовсім ні. Навіть ти мав би помітити, як вона змінилася. Це тривало десь упродовж останніх півроку. Схоже, її мучили кошмари. Ти сам щойно визнав, що вона не могла заснути.

— Твій діагноз? — спокійно запитав я. — Нещасна любов, гадаю?

Моя сестра похитала головою.

— *Муки совісті*, — із насолодою вимовила вона.

— Муки совісті?

— Так. Ти не повірив мені, коли я говорила, що то вона отруїла свого чоловіка. Тепер я впевнена як ніколи.

— Не думаю, що ти мислиш логічно, — сказав я. — Насправді, якби жінка наважилася на такий злочин, як убивство, то холоднокровно насолоджувалася би плодами свого вчинку, не переймаючись такою дурнуватою сентиментальністю, як докори сумління.

Керолайн похитала головою.

— Може, такі жінки й існують, але місіс Феррас до них не належала. Вона була клубком нервів. Нестримне бажання змусило її позбутися свого чоловіка: вона була не з тих, хто здатний витримувати страждання. А немає жодних сумнівів, що дружина такого чоловіка, як Ешлі Феррас, невимовно страждала...

Я кивнув.

— І відтоді те, що вона скоїла, переслідувало її. Не можу не жаліти її.

Сумніваюся, що Керолайн хоч трохи жаліла місіс Феррас за її життя. Тепер, коли жінка перенеслася туди, де (ймовірно) не зможе носити паризьких обновок, Керолайн готова дозволити собі ніжні почуття жалю та розуміння до неї.

Я запевнив її, що сама думка про це — безглузда. Я мусив наполягати, бо в душі й сам погоджувався принаймні з частиною сказаного. Але недобре, що Керолайн осягнула істину просто натхненна здогадками. Я не збирався захочувати таке. Вона пройдеться селом, розповсюджуючи свою точку зору, а всі вважатимуть, що її підґрунтя — медична інформація від мене. Життя — це випробування!

— Дурниці! — вигукнула Керолайн у відповідь на мої критичні зауваження. — Ще побачиш. Ставлю десять фунтів проти одного, що вона залишила лист-сповідь.

— Вона не залишала ніякого листа, — зопалу кинув я, не подумавши, чим обернеться для мене це зізнання.

— О! — видала Керолайн. — То ти таки цікавився, еге ж? Джеймсе, я впевнена, глибоко в душі ти вважаєш так само, як і я. А ти старий і хитрий лис!

— Завжди варто припускати можливість самогубства, — відкарбував я.

— Буде розслідування причин смерті?

— Можливо. Це залежить від багатьох речей. Для розслідування достатньо, щоб я з абсолютною впевненістю констатував, що надмірну дозу випито випадково.

— А ти абсолютно впевнений? — проникливо запитала сестра.

Я не відповів. Просто встав з-за столу.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Хто є хто у Кінгз-Ебботі

Допоки продовжу розповідати про те, що я сказав Керолайн і що вона сказала мені, було б добре, щоб ви мали хоч якусь уявлення про нашу, так би мовити, місцеву географію. Наше село Кінгз-Еббот, гадаю, схоже на будь-яке інше село. Найближче велике місто — Кранчестер — від нас за дев'ять миль. У нас є велика залізнична станція, невеличка пошта й два «Універмаги», що конкурують між собою. Працездатні чоловіки зазвичай іще замолоду вирушають із нашого села на пошуки кращої долі, а тут проживає багато самотніх леді та військових у відставці. Наше дозвілля і розваги можна підсумувати одним словом — «плітки».

У Кінгз-Ебботі є тільки два варті уваги будинки. Один — «Королівська галявина», залишений місіс Феррас її покійним чоловіком. Інший, «Парк папороті», належить Роджеру Екройду. Екройд завжди цікавив мене як чоловік, який узагалі не нагадував сільського сквайра, хай якими б ви їх уявляли. Він радше скидався на одного з тих рум'янощокх спортсменів, які завжди з'являлися на початку першого акту старомодної музичної комедії, дія якої розгортається на сільському вигоні, і зазвичай співали пісню про те, що збираються до Лондона. Тепер ми маємо ревью, а сільські сквайри вийшли із музичної моди.

Власне, Екройд насправді й не сквайр. Він дуже успішний виробник (якщо не помиляюся) вагонних коліс. Чоловік під п'ятдесят, із рум'яним обличчям і добродушним характером, нерозлийвода із сільським священиком, щедро жертвує на церковні фонди (хоча, за чутками, дуже скупий у особистих витратах), підтримує змагання з крикету, клуби для юнаків і спілки ветеранів-інвалідів. Практично, він — життя та душа нашого мирного Кінгз-Еббота.

У двадцять один Роджер Екройд закохався у вродливу жінку, років на п'ять-шість старшу за нього, й одружився з нею. Вона мала прізвище Пейтон і була вдовою з дитиною. Історія того шлюбу коротка та болісна. Направду місіс Екройд була алкоголічкою. Через чотири роки після весілля алкоголь загнав її у могилу.

Упродовж подальших років Екройд не виявляв бажання вдруге спізнати радощів шлюбу. Синові дружини від її першого шлюбу на час, коли померла його мати, було лише сім. Тепер йому двадцять п'ять. Екройд завжди

вважав його своїм сином і відповідно виховував. Але хлопчаина той виріс свавільним, тож є постійним джерелом тривоги і турбот свого вітчима. Попри все, усі ми в Кінгз-Ебботі дуже любимо Ральфа Пейтона. Хоча б тому, що він привабливий юнак.

Як я вже говорив раніше, у нашому селі полюбляють пліткувати. Ще відразу всі зауважили, що містер Екройд і місіс Феррас дуже добре ладнають. По смерті її чоловіка близькість стала ще помітнішою. Оскільки їх постійно бачили разом, усі гадали, що після жалоби місіс Феррас стане місіс Роджер Екройд. Власне, це мало якусь узгодженість: дружина Роджера Екройда померла від пияцтва, а Ешлі Феррас був п'янюгою протягом багатьох років до своєї смерті. Пасувало, щоби ці дві жертви зловживання алкоголем компенсували одне одному все, чого їм довелося зазнати у попередніх шлюбах.

Сім'я Феррас переїхала сюди понад рік тому, а от Екройд уже багато років жив тут у ореолі чуток. Доки ріс і мужнів Ральф Пейтон, у будинку Екройда змінилося кілька економок, і на кожну з них Керолайн із приятельками дивилися з підозрою. Не буде перебільшенням сказати, що принаймні п'ятнадцять років усе село впевнено очікувало на одруження Екройда з однією зі своїх економок. Остання з них, небезпечна жінка на ім'я міс Рассел, царювала тут як повноправна господиня п'ять років — удвічі довше за будь-яку з її попередниць. Вважали, що, якби не поява місіс Феррас, Екройд навряд чи уникнув би весілля. Це та ще одна обставина — несподіване прибуття з Канади овдової невістки Екройда з дочкою. Місіс Сесіл Екройд, удова молодшого брата-невдахи, обжила-

ся в «Парку папороті» і, на думку Керолайн, поставила міс Рассел на належне місце.

Я не знаю достеменно, що таке «належне місце» (звучить холодно та неприємно), проте знаю, що міс Рассел ходить із підібганими губами й виразом обличчя, який можу схарактеризувати як їдка посмішка, і що висловлює глибоку симпатію до «любої місіс Екройд, залежної від милості брата її чоловіка. Хліб пожертв такий гіркий, чи не так? Я особисто почувалася б жалюгідно, якби не заробляла собі на прожиття».

Не знаю думки місіс Сесіл Екройд про захоплення Феррас, але, вочевидь, для неї вигідно, щоб Екройд так і не одружився, хоча вона завжди виявляла особливу люб'язність, мало не захоплення, під час зустрічей із місіс Феррас. Утім, Керолайн стверджує, що це нічого не доводить.

Отаким клопотався Кінгз-Еббот упродовж останніх кількох років. Ми обговорювали Екройда та його романи з різних точок зору. Місіс Феррас посіла своє місце на сцені.

Тепер у калейдоскопі відбулися зміни. Із безневинних розмов про можливі весільні подарунки нас раптом закинуло в саме серце трагедії.

Прокручуючи ці та безліч інших питань у голові, я механічно обходив своїх пацієнтів. Особливо цікавих випадків не було, що, мабуть, складалося на краще, позаяк мої думки знову й знову поверталися до таємничої смерті місіс Феррас. Чи наклала вона на себе руки? Звісно, якби вона так учинила, то чи не залишила б записку із поясненням, що замислила зробити? Жінки (кажу з особистого

досвіду), вирішивши скоїти самогубство, здебільшого воліють пояснити причину такого згубного вчинку. Вони прагнуть уваги.

Коли я бачив її востаннє? Не більше як тиждень тому. Поводилася вона цілком природно. Ну, зважаючи на все.

Тоді я раптом згадав, що бачив її, хоч і не розмовляв, учора. Вона гуляла з Ральфом Пейтоном, і я здивувався, бо не знав, що той у Кінгз-Ебботі. Насправді я вважав, що він зрештою посварився зі своїм вітчимо: уже приблизно півроку його тут не зустрічали. І от, вони разом із місіс Феррас ішли, прихилившись головами, і вона дуже серйозно щось говорила.

Гадаю, що саме цієї миті мене вперше огорнуло передчуття майбутніх подій. Іще нічого конкретного, просто невиразне передчуття. Така серйозна розмова *tête-à-tête*¹ між Ральфом Пейтоном і місіс Феррас напередодні справила на мене неприємне враження.

Я все ще міркував про це, коли майже вперся носом у Роджера Екройда.

— Шеппарде! — вигукнув він. — Саме вас я і шукаю. Страшний випадок.

— То ви вже чули?

Він кивнув. Я бачив, що для нього це болісний удар. Його великі рум'яні щоки, здавалося, запали, і зазвичай веселий здоровань мав розбитий вигляд.

— Усе гірше, ніж ви думаєте, — тихо промовив він. — Слухайте, Шеппарде, мені треба з вами поговорити. Чи не повернетесь зараз зі мною?

¹ Віч-на-віч (фр.). — Тут і далі прим. перекл.

— Навряд чи. Мушу навідати ще трьох хворих і повернутися до дванадцятої, на прийом пацієнтів.

— Тоді сьогодні пополудні... Ні, краще приходьте на вечерю. О сьомій тридцять. Вам зручно?

— Так, чудово. Щось не так? Це пов'язано з Ральфом?

Не знаю, чому я сказав так... хіба тому, що причиною таки був Ральф.

Екройд втупився в мене невидючим поглядом, ніби не розуміючи. Я почав припускати, що насправді десь відбувається щось погане. Ще ніколи я не бачив Екройда таким засмученим.

— Ральф? — невизначено перепитав він. — Ні, це не щодо Ральфа. Ральф зараз у Лондоні... Чорт! Он іде стара міс Ганнетт. Не хочу говорити з нею про те страшне горе. Зустрінемося пізніше, Шеппарде. О пів на восьму.

Я кивнув, і він швидко відійшов, покинувши мене в задумі. Ральф у Лондоні? Але вчора пополудні він напевне був у Кінгз-Ебботі. Мабуть, учора ввечері чи сьогодні вранці він повернувся до міста. Утім, поведінка Екройда не виказувала цього: він говорив так, наче Ральфа тут не було багато місяців.

Я більше не міг замислюватися над цим. Міс Ганнетт уже стояла біля мене, жадаючи щось почути. За своєю натурою міс Ганнетт нагадувала мою сестру Керолайн, проте без уміння тієї цілити точно в яблучко, тож робила поквапливі висновки, чим додавала величності здібностям Керолайн. Не перевівши й подиху, міс Ганнетт засипала мене запитаннями.

Хіба ж не сумно, що таке сталося з бідолоашною місіс Феррас? Подейкують, вона вже багато років була хронічною

наркоманкою. Яка підлість поширювати такі чутки! Та найжахливіше те, що зазвичай у таких небилицях є зерно правди. Нема диму без вогню! А ще кажуть, що містер Екройд дізнався про це і розірвав заручини, бо вони такі були. Вона, міс Ганнетт, має докази на підтвердження цього. Звісно, я мушу все це знати — лікарі завжди знають, але нікому не розповідають, так?

Говорячи все це, вона пронизувала мене очима: воліла побачити мою реакцію на її натяки. На щастя, постійне спілкування з Керолайн навчило мене зберігати байдужий вираз обличчя та тримати напоготові декілька ухильних зауваг.

Тепер же я привітав міс Ганнетт із тим, що вона не належить до тих злісних пліткаррок. Досить елегантна контратака, чи не так? Це збило її з пантелику, і допоки вона отямилася, я пішов.

Так, у задумі, я повернувся додому, де у приймальні на мене вже чекали кілька пацієнтів. Відпустивши, як я вважав, останнього, вирішив перед обідом трохи поміркувати в садку, коли помітив, що на мене чекає ще одна пацієнтка. Вона встала та сама підійшла до мене, позаяк я завмер від здивування.

Хтозна, чому я так здивувався. Хіба через думку про міс Рассел, ніби вона з криці. Недуги плоті її здолати не могли.

Економка Екройда — висока доглянута жінка, проте грізна на вигляд. У неї суворий погляд і так міцно стиснуті вуста, що коли б я був підлеглою їй покоївкою чи посудомийкою, то втівав би лише від звуку її кроків.

— Доброго ранку, докторе Шеппард, — привіталася міс Рассел. — Я була б дуже вдячна, якби ви глянули на моє коліно.

Я глянув, та, напrawdę, це майже нічого не дало. Міс Рассел так непереконливо описувала непевні болі, що, коли б на її місці опинилася менш порядна жінка, я б за підозрив, що ця історія надумана. На мить я припустив, що міс Рассел навмисно вигадала клопіт з коліном, аби розпитати мене про смерть місіс Феррас, але незабаром зрозумів, що принаймні тут помилявся: вона мимохіть згадала трагедію і край. Попри це, міс Рассел нібито прагнула затриматися і порозмовляти.

— Що ж, докторе, дякую вам за цю пляшечку мазі, — подякувала вона нарешті. — Та не вірю, що вона хоч якось допоможе.

Я й сам не вірив, але запротестував — за велінням обов'язку. Зрештою, мазь не зашкодить, а своє ремесло треба відстоювати.

— Я не вірю всім цим лікам, — правила своє міс Рассел, зневажливо окидаючи поглядом мою колекцію пляшечок. — Медичні препарати завдають багато шкоди. Наприклад, звикання до кокаїну.

— Ну, як на те...

— Це явище дуже поширене у вищих колах суспільства.

Упевнений у кращій поінформованості міс Рассел про вище суспільство, я навіть не спробував сперечатися з нею.

— Просто скажіть мені отаке, докторе, — попросила міс Рассел. — Припустімо, ви справді раб наркотиків. Чи можна якось цьому зарадити?

На таке запитання не відповіси відразу. Я прочитав їй на цю тему коротку лекцію, вислухану нею з великою увагою. Мене ж не полишала підозра, що вона намагається вивідати щось про місіс Феррас.

— От, наприклад, веронал... — продовжував я.

Але, на диво, вероналом вона начебто не зацікавилася. Натомість змінила тему та поцікавилася, чи справді є такі рідкісні отрути, що їх надзвичайно важко виявити.

— О! — мовив я. — Бачу, ви читаєте детективні історії.

— Правда ваша, — зізналася вона.

— Сенс детективної історії, — сказав я, — полягає в тому, щоби вказати рідкісну отруту (можливо, з Південної Америки), про яку ніхто ніколи не чув і яку невідоме плем'я дикунів використовує для отруєння стріл. Смерть від неї миттєва, а західна наука безсила визначити її. Ви таке маєте на увазі?

— Так. Це насправді можливо?

Я скрушно похитав головою.

— Боюся, що ні. Та, звісно, є кураре.

Про кураре я розповів їй чимало, та міс Рассел нібито знову втратила інтерес. Вона лише запитала, чи знайдеться його трохи у моїй шафці з отрутами, а коли я заперечив, то, здалося, зовсім упав у її очак.

Вона сказала, що їй час повертатися, і коли я проводжав її до дверей приймальні, гонг покликав на обід.

Я їй не підозрював, що міс Рассел до вподоби детективні історії. Мене дуже розважила вималювана в уяві картинка, як вона виходить зі своєї кімнати виганьбити служницю, що завинила, а потім повертається до спокійного читання «Таємниці сьомої смерті» чи чогось такого.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Чоловік, який вирощував кабачки

За обідом я повідомив Керолайн, що вечерятиму в «Папороті». Сестра не заперечувала. Навпаки.

— Чудово, — сказала вона. — От і дізнаєшся про все. До речі, що там за клопіт з Ральфом?

— З Ральфом? — перепитав я. — Нічого.

— Тоді чому він зупинився у «Трьох вепрах», а не у «Парку папороті»?

У мене й на мить не виникло сумнівів у твердженні Керолайн, що Ральф Пейтон перебуває в місцевому готелі. Достатньо було її слова.

— Екroyд говорив мені, що Ральф у Лондоні, — промовив я здивовано, відступивши від свого непорушного правила ніколи не ділитися інформацією.

— О! — здивувалася і Керолайн. Я помітив, як смикався її ніс, доки вона це обдумувала. — Він прибув до «Трьох вепрів» учора ввечері, — зауважила вона. — Він і досі там. Учора ввечері він зустрівся з якоюсь дівчиною.

Мене це зовсім не здивувало: Ральф, мушу додати, більшість вечорів гуляє з дівчатами. Та мене таки вразило, що для розваг він обрав Кінгз-Еббот, а не веселу столицю.

— З однією з офіціанток? — припустив я.

— Ні. Це все, що мені відомо. Він ходив на побачення. Не знаю з ким.

(Керолайн було гірко таке визнати).

— Але здогадуюся, — продовжила моя невтомна сестра.

Я терпляче чекав.

— Зі своєю двоюрідною сестрою.

— З Флорою Екройд? — ошелешено вигукнув я.

Флора Екройд не була родичкою Ральфа Пейтона, та оскільки Ральфа вже давно вважали сином Екройда, їх мали за родичів.

— З Флорою Екройд, — повторила сестра.

— Але чому не піти до «Папороті», якщо бажаєш із нею зустрітись?

— Таємно заручені, — виголосила Керолайн із безмежним задоволенням. — Старий Екройд не хоче про це й чути, тому вони змушені зустрічатися отак.

Я бачив недоліки версії Керолайн, але втримався від зауваг. Невинна репліка про нашого нового сусіда змінила тему розмови.

У будинку по-сусідству, «Модринах», нещодавно оселився чужинець. На превелике невдоволення Керолайн, їй не вдалося вивідати про нього нічого, крім того, що він іноземець. Виявилось, що її агентура — ненадійна. Вочевидь, цей чоловік споживає молоко, овочі, м'ясо та іноді й мерлани, так само, як і будь-хто інший, але ніхто з постачальників його цими продуктами не мав про нього жодної інформації. Навіть його ім'я (здається, містер Порротт) викликало відчуття нереальності. Єдине відоме про нього — це те, що він цікавиться вирощуванням кабачків.

Але, звісно, не такої інформації потребує Керолайн. Вона воліє знати, звідки він, хто за фахом, чи одружений, ким була чи є його дружина, чи має він дітей, яке дівоче прізвище його матері й усяке таке. Гадаю, саме хтось, схожий на Керолайн, вигадав запитання для отримання паспорта.

— Моя люба Керолайн, — почав я, — професія цього чоловіка видається мені безсумнівною. Цирульник-пенсіонер. Глянь на його вуса.

Керолайн не погодилася. Вона заперечила, що якби цей чоловік був перукарем, волосся мав би хвилясте, а не пряме. У всіх перукарів кучеряве волосся.

Я вказав на кількох знайомих зі мною особисто перукарів із прямим волоссям, але Керолайн залишалася непохитною.

— Я взагалі не можу його зрозуміти, — пояснювала вона печально. — Нещодавно я позичала в сусіда певні садові інструменти, та, попри його люб'язність, нічого з нього не витягла. Нарешті я без реверансів запитала його, чи він француз, на що той відповів «ні», тож я якось не наважилася його далі розпитувати.

Це посилило моє зацікавлення нашим таємничим сусідом: чоловік, спроможний стулити рота Керолайн, відіславши її, як царицю Савську, з порожніми руками, мусять бути видатною особистістю.

— Гадаю, — сказала Керолайн, — що він має один з цих нових пілосмоків...

Із блиску її очей я здогадався, що Керолайн має намір позичити пілосмок, аби скористатися нагодою для подальшого розпитування. Я вибрав мить, щоб утекти в сад. Я великий шанувальник садівництва, тож старанно полов коріння кульбаби, коли почув застережливий зойк неподалік, а щось важке просвітіло повз мої вуха і впало до ніг, неприємно чвакнувши. Кабачок.

Я сердито роззирнувся. Над огорожею, ліворуч від мене, вигулькнуло обличчя. Яйцеподібна голова, подекуди

вкрита підозріло чорним волоссям, два величезні вуса та пара спостережливих очей. Це був наш таємничий сусід, містер Порротт.

Він одразу ж заходився щиро перепрошувати.

— Тисячу разів даруйте, мсьє. Мені немає виправдання. Упродовж декількох місяців я вирощую кабачки. Сьогодні вранці я зненацька на них розлютився. Послав їх погуляти, — на жаль! — не тільки подумки, а буквально. Схопив найбільший. Жбурнув ним через огорожу. Мсьє, мені так соромно. Благаю вас пробачити мені.

Під таким потоком вибачень мій гнів був змушений розтанути. Зрештою, клятий овоч у мене не поцілів. Але я щиро сподівався, що кидання великих овочів через паркани для нашого нового друга не хобі. З такою звичкою сусід навряд чи зможе здобути нашу прихильність.

Дивний маленький чоловічок ніби прочитав мої думки.

— О, ні! — вигукнув він. — Не хвилюйтеся. Для мене це не звичка. Але лише уявіть собі, мсьє, ото працюєш для досягнення певної мети, гаруєш як віл, аби колись тільки відпочивати та робити те, про що мріяв, а опісля розумієш, що прагнеш повернутися до старих часів, коли ти працював, до колишньої діяльності, яку так радо облишив.

— Так, — погодився я. — Гадаю, таке досить часто трапляється. Мабуть, я й сам є прикладом цього. Торік я отримав спадщину — достатню для втілення своєї мрії. Я завжди мріяв про подорожі, хотів побачити світ. Отож, як я вже сказав, це було торік, а я... і досі тут.

Мій маленький сусід кивнув.

— Сила звички. Ми працюємо для досягнення певної мети, а досягнувши її, усвідомлюємо, що тужимо за по-

всякденною працею. А зізнаюся вам, мсьє, моя робота була цікавою. Найцікавішою роботою на світі.

— Так? — підштовхував я його. На мить у мені спалахнув запал Керолайн.

— Вивчення людської природи, мсьє!

— Цікаво, — зронив я люб'язно.

Вочевидь циркульник-пенсіонер. Хто знає таємниці людської душі краще, ніж перукарі?

— А ще я мав друга... друга, який був поруч багато років. Час від часу його недолугість мене лякала, та попри все я дуже його цінував. Уявіть собі, я сумую навіть за його тугодумством. За його наївністю та відкритим поглядом на світ. За приємністю тішити та приголомшувати його моїми надзвичайними талантами. Не можу висловити, як я за усім цим сумую.

— Він помер? — співчутливо запитав я.

— Ні. Живе та процвітає... але на іншому кінці світу. Тепер він у Аргентині.

— У Аргентині, — повторив я заздрісно.

Завжди мріяв поїхати до Південної Америки. Я зітхнув, потім підвів голову й зауважив, що містер Порротт дивиться на мене зі співчуттям. Схоже, цей маленький чоловічок усе осягнув.

— Ви теж туди хочете, чи не так? — поцікавився він. Зітхнувши, я похитав головою.

— Я міг поїхати, — сказав. — Рік тому. Але був дурним... навіть гірше — жадібним. Пожертвував реальністю заради марева.

— Розумію, — мовив містер Порротт. — Грали на фондовій біржі?

Я скорботно кивнув, хоч у душі потішався. Цей кумедний маленький чоловічок тримався вельми поважно.

— Часом не нафтові родовища Поркюпайн? — кинув він раптом.

Я витріщився на нього.

— Власне, я думав про них, але зрештою зупинився на золотій копальні в Західній Австралії.

Сусід споглядав мене із загадковим виразом на обличчі.

— Це Доля, — виголосив він нарешті.

— Що за Доля? — перепитав я роздратовано.

— Те, що моїм сусідом виявилася людина, яка серйозно розмірковує про нафтові родовища Поркюпайн і золоті копальні Західної Австралії. Скажіть, ви відчуваєте слабкість до каштанового волосся?

Я аж рота роззявив, а той зайшовся сміхом.

— Ні, ні, я не божевільний. Заспокойтеся. Дурнувате запитання я вам поставив, бо бачте, мій друг, про якого я говорив, був молодим, вважав усіх жінок гарними, а більшість із них навіть вродливими. Але ви — чоловік середнього віку, лікар, людина, яка розуміє абсурдність і марноту більшості речей у нашому житті. Що ж, ми сусіди. Будь ласка, прийміть і передайте своїй прекрасній сестрі мій найкращий кабачок.

Він уклонився й урочистим жестом подав мені величезний екземпляр цього овоча, який я належно прийняв, достоту так, як його було запропоновано.

— Отож, — весело підсумував маленький чоловічок, — сьогоднішній ранок не минув намарне. Я зустрів людину, що якимось нагадує мені далекого друга. Між іншим, можна вас дещо запитати. Ви, безперечно, знаєте

у цьому селі кожного. Що то за юнак із дуже темним волоссям, очима та гарним обличчям? Він ходить із високо піднесеною головою та легкою посмішкою на вустах.

Опис не залишав жодних сумнівів.

— Це певне капітан Ральф Пейтон, — протягнув я.

— Я раніше його не зустрічав?

— Ні, якийсь час він був відсутній. Але він син, насправді прийомний син, містера Екройда з «Парку папироті».

Мій сусід роздратовано зажестикуював.

— Звісно, я мав би здогадатися. Містер Екройд так багато про нього говорив.

— Ви знаєте містера Екройда? — здивувався я.

— Ми з містером Екройдом знайомі ще з Лондона... коли я там працював. Я попросив його не розповідати тут про мою професію.

— Зрозуміло, — мовив я, трохи розважений тим, що сприйняв за відвертий снобізм.

Але маленький чоловічок продовжував розмову, бундючно, самозадоволено посміхаючись:

— Краще зоставатися інкогніто. Я не прагну розголосу. Навіть не намагаюся виправити місцевий варіант мого імені.

— Так, звісно ж, — пробурмотів я, не знаючи, що й сказати.

— Капітан Ральф Пейтон, — розмірковував містер Порротт. — Отож, він заручений із племінницею містера Екройда, чарівною міс Флорою.

— Хто це вам розповів? — здивувався я.

— Містер Екройд. Близько тижня тому. Він дуже із цього задоволений, давно чекав, коли це станеться, чи,

принаймні, я так зрозумів. Я навіть гадаю, що йому довелось трохи натиснути на молодого чоловіка. Хоча це ніколи не розумно. Молодий чоловік повинен одружуватися на втіху собі, а не вітчима, від якого на дещо очікує.

Мої версії повністю розсипалися. Я не міг навіть уявити, що Екройд довіряє перукареві свої таємниці й обговорює з ним питання про шлюб племінниці та пасинка. Екройд прихильно ставиться до людей нижчого прошарку, але вирізняється дуже розвиненим почуттям власної гідності. Я почав припускати, що, зрештою, Порротт не може бути перукарем.

Аби приховати збентеження, я сказав перше, що спало на гадку:

— Чому ви звернули увагу на Ральфа Пейтона? Через приємну зовнішність?

— Ні, не тільки тому... хоча, як на англійця, він вельми гарний... Ваші романістки назвали б його грецьким богом. Ні, є в цьому молодому чоловікові дещо мені незрозуміле.

Він виголосив останні слова тоном, що справив на мене різке враження. Він начебто характеризував юнака у світлі якихось сокровених знань, мені недосяжних. Під таким враженням я подався додому: саме тієї миті мене покликала сестра.

Я ввійшов. Керолайн ще була в капелюшку. Мабуть, щойно повернулася з села. Вона негайно почала:

— Я зустріла містера Екройда.

— І що? — запитав я.

— Звісно, я зупинила його, хоча він, схоже, дуже квапився і все поривався іти.

Я не сумніваюся, що так і було. Ставлення містера Екройда до Керолайн було таким самим, як і до міс Ганнетт раніше того дня. Може, навіть більш вираженим: Керолайн важче спекатися.

— Я відразу ж запитала його про Ральфа. Він дуже здивувався. Він не знав, що хлопець тут. Сказав, що я, мабуть, помилилася. Я! Помилилася!

— Таки смішно, — промовив я. — Він мусив би краще тебе знати.

— Тоді він сказав, що Ральф і Флора заручені.

— Я теж це знаю, — перервав її я зі скромною гордістю.

— Хто тобі розповів?

— Наш новий сусід.

Секунду-дві Керолайн вагалася, наче кулька на рулетці, що повільно коливається між двома числами. Але відхилила спокусливий оманливий маневр.

— Я повідомила містера Екройда, що Ральф зупинився у «Трьох вепрах».

— Керолайн, — почав я, — ти ніколи не думала, що можеш завдати великого лиха тією своєю звичкою повторювати все почуте, не замислюючись?

— Нісенітниця! — заперечила сестра. — Людям варто все знати. Я вважаю своїм обов'язком тримати їх у курсі. Містер Екройд був дуже вдячний мені.

— Еге ж, — поквапився погодитись я, оскільки це, вочевидь, було не все.

— Гадаю, він прямував до «Трьох вепрів», але якщо так, Ральфа він там не знайшов.

— Справді?

— Справді. Бо коли я поверталася лісом...

— Поверталася лісом? — перервав її я.

Керолайн зашарілася.

— День був такий погожий! — вигукнула вона. — Я вирішила трохи пройтися. Ліси в осінніх барвах такі гарні цієї пори!

Керолайн байдуже до лісів будь-якої пори року. Зазвичай вона вважає ліси місцем, де намочиш ноги й де на голову можуть звалитися різні неприємні речі. Ні, лише нездоланний інстинкт мангуста міг привести її до нашого місцевого переліска. Це єдине місце поблизу Кінгз-Еббота, де можна поговорити з молодою жінкою, щоб цього не побачило ціле село. Та й «Парк папороті» поруч.

— Ну, гаразд, — погодився я, — продовжуй.

— Як я вже казала, я просто йшла лісом, коли почула голоси.

Керолайн замовкла.

— І що?

— Один належав Ральфу Пейтону (я відразу його впізнала). Інший — дівочий. Звісно, я не мала наміру підслухувати...

— Ні, звісно, ні, — виголосив я із підкресленим сарказмом, але це, однак, зовсім не вплинуло на Керолайн.

— Я просто не могла не почути. Дівчина щось сказала (я не розчула, що саме), а Ральф відповів. Схоже, він дуже гнівався. «Люба моя, — сказав він. — Ти що, не розумієш, що старий, як пити дати, не залишить мені жодного шилінга? За останні роки я вже дістав його. Утну ще щось — і його терпіння лусне. А нам, люба, потрібні грошики. Я буду невимовно багатий, коли старий вріже дуба. Він скнара, та, як воно буває, купається в грошах.

ЗМІСТ

<i>Розділ перший.</i> Доктор Шеппард	9
<i>Розділ другий.</i> Хто є хто у Кінгз-Ебботі.	14
<i>Розділ третій.</i> Чоловік, який вирощував кабачки.	23
<i>Розділ четвертий.</i> Вечеря у «Папороті»	35
<i>Розділ п'ятий.</i> Убивство.	52
<i>Розділ шостий.</i> Туніський кинджал	67
<i>Розділ сьомий.</i> Я дізнаюся професію свого сусіда	77
<i>Розділ восьмий.</i> Інспектор Реглан сповнений упевненості.	93
<i>Розділ дев'ятий.</i> Ставок із золотими рибками	106
<i>Розділ десятий.</i> Служниця	117
<i>Розділ одинадцятий.</i> Візит Пуаро	134
<i>Розділ дванадцятий.</i> За столом	142
<i>Розділ тринадцятий.</i> Гусяче перо	153
<i>Розділ чотирнадцятий.</i> Місіс Екройд	161
<i>Розділ п'ятнадцятий.</i> Джеффри Реймонд	172
<i>Розділ шістнадцятий.</i> Вечір за маджонгом	182
<i>Розділ сімнадцятий.</i> Паркер	193
<i>Розділ вісімнадцятий.</i> Чарльз Кент	207
<i>Розділ дев'ятнадцятий.</i> Флора Екройд	213
<i>Розділ двадцятий.</i> Міс Рассел	223
<i>Розділ двадцять перший.</i> Замітка в газеті.	234
<i>Розділ двадцять другий.</i> Історія Урсули	242
<i>Розділ двадцять третій.</i> Маленьке зібрання Пуаро	251
<i>Розділ двадцять четвертий.</i> Історія Ральфа Пейтона	264
<i>Розділ двадцять п'ятий.</i> Уся правда	268
<i>Розділ двадцять шостий.</i> І нічого крім правди	276
<i>Розділ двадцять сьомий.</i> Апологія	279

Літературно-художнє видання

Серія «Легендарний Пуаро»

КРІСТІ Агата
Убивство Роджера Екройда
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *О. А. Веремчук*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *О. М. Тищук*

Підписано до друку 24.09.2019. Формат 70x100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 11,61.
Наклад 3500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@ksd.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**

e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Крісті А.

К82 Убивство Роджера Екройда : роман / Агата Крісті ; пер.
з англ. Н. Хаєцької. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», 2019. — 288 с. — (Серія «Легендарний
Пуаро»), ISBN 978-617-12-6900-2)

ISBN 978-617-12-6871-5

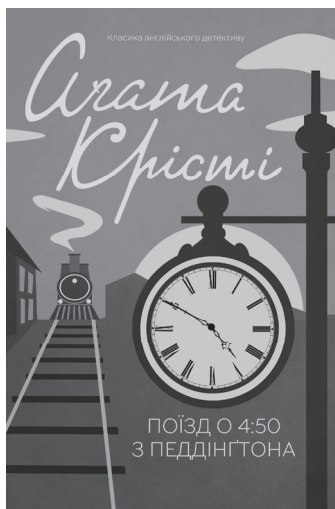
ISBN 978-0-00-714134-0 (англ.)

Еркюль Пуаро береться за чергове розслідування. Проте цього разу випадок здається детективу надзвичайно банальним: в англійському містечку помирає дехто місіс Феррас, заможна вдовиця. Містяни вважають, що це самогубство, доки не знаходять убитим Роджера Екройда — вдівця, який збирався одружитися з місіс Феррас. Справа набуває цікавого повороту. Під підозрою опиняється майже все оточення жертв. Та найбільше мотивів для вбивства має Ральф Пейтон — спадкоємець убитого Роджера, що буквально «загруз» у боргах... Звичайне розслідування перетворюється на складну головоломку, сповнену таємниць і загадок. Убивцею може виявитися будь-хто...

УДК 821.111

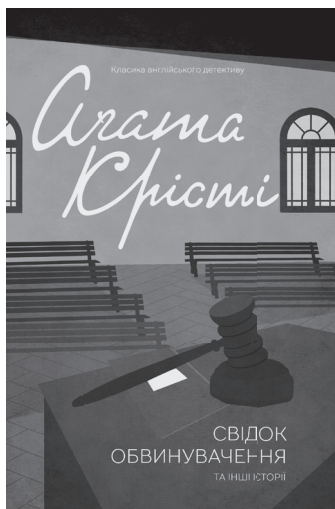
Еркуль Пуаро мусить терміново виїхати до Британії, але вільних місць у «Східному експресі» вже немає. Його виручає давній друг. Американець Ретчетт, що видається Пуаро надто підозрілим, просить детектива стати його охоронцем. Але той відмовляється. Уночі Пуаро весь час будитимуть різні звуки, а потім настане тиша — через снігові замети поїзд зупинився десь у Югославії, пасажирки нервуються, а дивний містер Ретчетт лежить мертвим у своєму купе...

Немає тіла — немає вбивства. А старенькій леді, яка начебто побачила злочин з вікна потяга, певно, примарилося. Але міс Марпл надто добре знає свою приятельку, щоб із цим погодитись і сидіти склавши руки. І ось уже тіло знайдене в шанобливому, хоча й занедбаному англійському маєтку. Залишається встановити особу жертви та її ката. Самому Скотленд-Ярду тут не впоратись. Навіть міс Марпл знадобиться допомога друзів...

Багато хто в селі бажав смерті церковному старості, полковнику Протеро, і якось його застрелили просто в будинку вікарія, залишивши на столі годинник, що зупинився, і недописаний лист до господаря маєтку. Двері дому були навстіж розчинені, тож під підозрою всі, аж доки вбивця сам не приходить до поліції. Хтось інший, але тільки не досвідчена міс Марпл, повірив би, що злочин отак легко розкрити. Тим більше що у вбивстві зізнається ще одна особа...

До відомого адвоката звертається чоловік на ім'я Леонард Воул, якого звинувачують у вбивстві однієї літньої пані. Чоловік присягається, що нікого не вбивав. Стає відомо, що він мав приязні стосунки із загиблою, часто бував у неї вдома. За заповітом жінки містер Воул — головний спадкоємець її майна. А це серйозний мотив для вбивства. Під час судового слухання його дружина раптово починає свідчити проти чоловіка... Але навіть, якщо вона знає, що Леонард не винен?

У маєтку Сонячний Ріг знаходять мертвою місіс Рейчел Аргайл. У вбивстві звинувачують її прийомного сина Джека. Його ув'язнюють, адже в чоловіка немає алібі. Через певний час доктор Артур Калгарі заявляє, що може надати це алібі. Але в'язень помер ще до початку судового розслідування. Калгарі сповнений рішучості за всяку ціну виправдати Джека, нехай навіть посмертно, однак родина Аргайл не бажає допомагати йому в розслідуванні. Несподівано відбувається ще одне вбивство.

У розкішному маєтку Стайлз-Корт несподівано помирає його заможна господиня — Емілі Інглтроп. Хтось підсипав жінці смертельну дозу стрихніну. Головним підозрюваним оголошено чоловіка загиблої, який у разі смерті Емілі має успадкувати все майно. Але це було б занадто очевидно... І, звісно, відомий детектив Еркюль Пуаро не зацікавився б простою справою. Таємниці, які приховують кімнати маєтку, до снаги розгадати лише йому.